

fa, och återopa sig mennisko-rätten, at berömma dygden, at beklaga den olyckeliga, at odla de wettenskaper och snille-ykten som upodla själen.

Man skal snart säga dig, sade Apollonius til Commodus, at du äger en oinstränkt magt: man bedrager dig; Gränforna af din myndighet är Lagen. Man säger dig öfwer alt at du är stor. Hör: när Nero tog sin broder af daga med förgift, sade man honom, at han hade frälsat Rom; när han lät strypa sin Gemål, berömde man honom såsom rättwis; när han hade dödat sin Mor, kyste man hans brottfliga hand, och lopp til Templen at tacka Gudarna. Låt ej förblinda dig genom bedrägeliga wördnads-betygeller. Om du ej älskar och utöfwar dygden, bemöter man dig med nedrigt smicker och hatar dig. War försäkrad at man ej kan ostraffadt så misbruka sin magt emot Folket; Rättwisn illa förwaltad wakar i allas hjertan.

Et sådant bruk (at göra folk til slafwar) af den Högsta Magten är så mycket mera stridande med ändamålet af en Regering, som den blott är inrättad til at tygla och hämma et sådant djuriskt wälde. Det war nödigt at människån skulle blifwa styrd, på det hon måtte bibehållas i sin frihet. Allmänheten låter gärna föra sig af sina obändigas sinnes-böjeller; därföre fingo wi Konungar, på det wi måtte wara fredade för hovens wäldsamhet. Konungar böra då icke efter godtycke och ensilsta affigter, utan genom allmänna logar handhafwa rättwisn ibland sina undersåtare; ty Regeringar äro endast ämnade at hålla henne i helgd; och det war blott til den naturliga jämlikhetens uprätthållande, som en borgerlig olikhet blef inrättad emellan fria Medborgare i et samfund.

De Regeringar äro lastbara och orättrådiga, uti hwilka straff icke grundas i allmänna Lagarna, utan afsas antingen efter den Regerandes egna, eller hans Ombudsmåns nycker och godtycke. Där straffas ofta obetydeliga fel, då fö. brytaren råkat misshaga de besälände, långt allwarsammare än brott emot Staren och det allmänna. Efter Monarchen ingen annan magt äger än den Lagarna gifwa honom, så bör hans själ liksom lagarna, wara tillstutna för fördomar och icke låta sig intagas af Passionernas wälde.

Lyckelige de Konungar som äga wänner! Lyckeige när de ej behöfwa frukta för sanningens ankomst, eller rådna då deras gärningar skärskådas wid hennes sätta!

Om en Konung icke utan förnedring kan tåla något intrång i sine rättigheter, så kan han och icke heller göra något försök, til deras utwidgande utan at fördämpa sit folk. Då undersåtarna ej äga den minsta rättighet at förändra et Konungligt Regeringsstyt til Republikanskt, huru skulle en Kung kunna hafwa den, at omskapa en laglig Kunga. Magt til et oinskränkt entwälde?

Swad gagnar det folket, at Regenten uprigtigt älskar rättwisn, som dageligen, under hans namn, blifwer kränkt? En Medborgare bör wara lastbar innan han kan kallas orätträdig, en Regent behöfwer blott wara swag, til at förtjena det namnet. Det hjälper intet, at en Regent, för sin egen Person, är rättwis, om hans Regering icke är så med.

Om en Konung wil göra mer för Lagarnas skuld, än de sjelfwe kunnat uträtta, så bör han wara nogg i den delen af förwaltningen, som gifwer stickelighet sit förtjenta rum, dygden sit beröat, och försensten sin belöning. Wätte en blygsam förtjenst aldrig behöfwa at tigga nåden til sit understöd, och lasten säfångt försöka at tränga sig fram genom andras bemedlande!

Om en Konung wil undwika de snaror, som ställas för honom, lånar han dronen til Allmänhetens rop; ibland allmänheten får ej Häf. Folket räknas; ty deras rop är blott et trålatrigt återstall af Regentens wilja.

Rättwisn hos en Regent består mer uti hindrandet af lastens tilltagande och tillwärt, än at straffa menniskorna, då de äro så olyckelike at wara lastbara.

Wæra öfwer menniskorna, är det samma, som förswara dem ifrån orättwisa och öfwerwäld af andra, och förbinda dem at sjelfwa wara dygdige.

Despotismen hwilar på två ofunnigheter. Folkets om sin wäl-
färd, Förstens om sin ära. Fruktan och båswan är bägges lott.

Påminnen Er då och då (Auctor talar til Dauphin) at en dryg
del af de penningar, som Järnen använda på en lysande högtidelig-
het eller et präktigt Slott torde wara rifna ur en gråtande änkas hän-
der, som icke kunnat mätta sina hungriga barn, hwilkas ömkeliga klag-
goskrit sönderstiter hennes ömma moders hjerta, eller wäl pantade is-
från en älderstegen Gubbe, som ifrån sin ungdom gått under tråldoms-
olet, på den lilla torjwa han med sit arbete upbrukat; men som dock
aldrig njutit den förnjelsen at sjelf få smaka den läkrare frukten af
sin swett. Framför alt, nyttjen aldrig wäldsamheter, och tillåten al-
drig några enskilda rikta sig på Statens bekostnad til Medborgares
fördärf.

Om dygd och tapperhet är styrkan i en Regering, hwarsföre bär
ra då penningar wara enda driffjädern? Hwarsföre skola belöningar
wara så allmänna? I stället för at wara et undersköd för den behöf-
wande förtjensten, så gå de rikaste ädlingar fram at begära dem.

Alla utlagor äro obilliga och stridiga med sit ändamål, då de ä-
ro mera tryckande för folket som betalar dem, än gagneliga för Sta-
ten, som emottager dem.

Om dygd och förtjenster upmuntrades och belöntes lika mycket
som mindre nyttige wetenskaper ofta blifwa, behöfde de dygdige icke
at liksom studera det onda för des undwikande skull.

At påstå det allmänt wäl bde wara rättensöret för Monarkens
Lagar, det är at lägga en oföränderlig grund; så göra goda Rö-
nungar. At tro, det Regenter icke hafwa någon annan föreskrift än
deras wilja, är det aldragsösta felsteg; så tänka Tyranner.

Då en styrande ställer hela wärket efter sit enskilda nöje och för-
del, så äger hwar enskilt man et lika så godt tilstånd at förebraga sit
egit wäl framför det allmännas.

N:o 20 utkommer den 17 April.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skåcken,

N:o 20.

Stockholm den 17 Aprill 1782.

Af Trycket utkommit

Rongl. Maj:ts Nådige Instruction hwarester Theß Ordens Historiographus hafwer sig at råtta, gifwen Stockholm, i Ordens Capitlet den 26 November 1781, består af 7 §. S. hwaraf den första och andra hela och hållna lyda så här:

§. 1.

„Så snart någon af Kongl. Maj:t blifwit til Riddare af Theß Seraphimer-Orden i Nåder utnåmd, åger Ordens Historiographus at af honom fordra en fullständig underrättelse om hans lefnadslopp in til samma stund: hwilken berättelse Ordens Historiographus i sit förwar behåller, til deß den tiden infaller då affigten dermed upfyllas kan.“

§. 2.

„Som icke annat wåntas bör än at förenämnde berättelser blifwa korte och ofullkomlige, hålst en anständig blygsamhet icke lære tillåta några at fylla papperet med sit eget berdm, om ock i hans lefnad de största anledningar til berdmelse och loford gifwas skulle; så åligger Ordens Historiographus at noga göra sig underrättad om alla de händelser och omständigheter hwilka af den de angå, icke kunnat til hela deras widd och egenteliga beskaffenhet utförde blifwa.“

Billet.

Några ord, Kära Herre! — Ni har förut blifwit bestykt af plagierat Lyckans Tempel i N:o 3, hwarpå Ni svarat i N:o 5 kanste præcist nog, och desutom stod där werkeligen Insåndt under sam-

ma

må artitel — Men här är et annat fynd — Hur wil Ni komma ifrån det? I N:o 16 har Ni infört et Epigramme, och derwid ej iakttagit hwad Ni så heligt aldrig borde förgåta, nämligen Insändet. Jag wet nog hwad jag swettades innan min hjärna födde detta barnet, och i stället för at förda den minsta besättning för mit arbete, så ser det ut som Herrn i sit namn wille skryta dermed. Jag wäntar den reparation, at Ni offenteligen i edra Blad declarerar at det är insändt ifrån den samma som då underskref sig

Rumormästare wid Nya Secten. *)

Utdrag af et Bref til en Wän i Swerige.

Ja! Ni har aldeles rätt, den stora, den odödeliga Catharina i Ryssland, har intet denna tyranniska, denna falska, denna onaturliga regerings-Principen, påmint, ombedd, och twungen af sit trogna folk, har Hon tagit et steg til sin och millioner undersåtares endaste räddning, och då Hon war öfwerlygad i sin själ, i sit hjärta, och i sit samwete om ändamålets renhet och om dess nödwändighet, har Hon ej afwikit en härsmän ifrån den ärlänsla, den godhet, och den nåd Hon lofwat den minsta undersåte som lika öfwerlygad derom warit nog lycklig at wid det tilfället wisa sin Öfwerhet prof af den varmaste nit och den renaste trohet — Detta Machiavels ordspråk: at älska förräderiet och hata Förrådaren wore ogudaktigt at applicera til Revolutioner af denna beskaffenhet, de äro skrifne i Förshynens bok, och det wore et landsförråderi at ej på risquen af sit hustru wägat allt til deras befrämjande, också regeerar Hon med en ära och en makt i hwat undersåtes bröst, som swurit hwad det håller, som säker om sit lif, om hwad han ärligt äger, och om sin frihet, wälsignar den Spiran, som hägnar och skyddar sig — Ack! nej min wän, denna tacksamma, denna ädelmodiga Princestan är intet rädd, hwem skulle hon frukta? Hon misstränker ingen döblig, aldraminst dem hon en gång pröfwat i

*) Rätt gärna bekänner jag at Ett sympode Epigramme war insändt, är det intet annat som är Er om hjertat? så är Herr Rumormästaren en lycklig menniska — men wet Ni hwad? tror Ni inter at jag kan skrifwa sjelf? så skal jag berättat Er at jag war Auctor til de 4 första Bladen i första Skäcken som alla blefwo förbudna och confisquerade — Förlåt mig jag tycker på er lilla verk at allt hwad Ni skrifwer är så ensaldigt at det aldrig risquerar at förbjudas.

faran, och så säker på sin Thron som Herden i sin koja, förklar Hon sina undersåtars glädje och tackfågeller.

Mätte Rykslands Stora Monarchinna! mätte Den som styr et et stort och widsträckt Rike i des granskap, och som förbunden så wäl til blodsband som de högsta egenfkapet med Henne, åsiven wägar det yttersta at frälsta sit folk — Mätte! säger jag, dessa monster för Throner aldrig saknas!

Politiske Händelser genom Ministrars förwällande. *)

Ronung Jacob II:dra i England afflog det biträde som Ronungen i Frankrike i god tid erböd honom emot des Wäg; detta afflag förstade sedan den förra Kronan.

Ronung Jacob I:sta i England förde därpå at han skulle uträtta mera med underhandlingar än med wapen; Men han röjde öfwer alt sin swaghet. Han förstod icke at med wärdighet gifwa kraft at sin eljest berömmeliga fridsamhet. Man aktade därföre ock ingenstädes hans underhandlingar, de gåckades allestädes ända til på Theatern. Utländska Hof icke allenast föraktade, utan ock begabbade honom up i synen. Alla Tidböcker och alla Ministrars Memoirer, ifrån des tid som blifwit til våra tider förwarade, tala med offentlig förakt om en så swag Regering.

En wiss Auctor i Stats Journalen för 1769 säger ibland annat härpå; at wid underhandlingar med andra Makter, må en Statsman således hwarken wara för djerf eller för fruktig. Han bör hwarken nyttja den högmodiga ton emot andra Seater, eller den krypande och och låga höfligheten som förminskar et Rikes rätta anseende och snarast kan påstå sig för öfwerwundna fiender, men aldrig för en sjelfständig Stat mot en annan.

Då Engelska Regeringen år 1769 war mycket bekymrad öfwer Americanska Colonierne, gaf en Minister Ronungen et råd, men af wäldsam beskaffenhet, huru Americanerne måtte hållas i tyglen; då Ronungen swarade. Det wore mig mycket lärare, om J kunden såga mig, huru man skulle förhindra corruption och venalitet ibland de

*) Insändt.

